

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

LOPULLINEN
A5-0061/2003

3. maaliskuuta 2003

MIETINTÖ

Kohti torjunta-aineiden kestävän käytön teemakohtaista strategiaa
(2002/2277(COS))

Ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokunta

Esittelijä: Kathleen Van Brempt

SISÄLTÖ

	Sivu
ASIAN KÄSITTELY	4
PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS.....	5
PERUSTELUT	14
MAATALOUDEN JA MAASEUDUN KEHITTÄMISEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO	19

ASIAN KÄSITTELY

Komissio välitti 1. heinäkuuta 2002 päivätyllä kirjeellä Euroopan parlamentille tiedonantonsa neuvostolle, Euroopan parlamentille ja talous- ja sosiaalikomitealle – Kohti torjunta-aineiden kestäväen käytön teemakohtaista strategiaa (KOM(2002) 349 – C5-0621/2002), joka annettiin tiedoksi ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokunnalle.

Parlamentin puhemies ilmoitti istunnossa 16. tammikuuta 2003, että ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokunnalle on annettu lupa laatia työjärjestyksen 163 artiklan mukaisesti valiokunta-aloitteinen mietintö asiasta ja että maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnalta oli pyydetty lausuntoa.

Ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokunta oli nimittänyt kokouksessaan 10. syyskuuta 2002 esittelijäksi Kathleen Van Bremptin.

Valiokunta käsitteli komission tiedonantoa ja mietintöluonnosta kokouksissaan 9. joulukuuta 2002, 22. tammikuuta ja 19. helmikuuta 2003.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi päätöslauselmaesityksen äänin 30 puolesta ja 19 vastaan.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Caroline F. Jackson (puheenjohtaja), Alexander de Roo (varapuheenjohtaja), Mauro Nobilia (varapuheenjohtaja), Kathleen Van Brempt (esittelijä), María del Pilar Ayuso González, Emmanouil Bakopoulos (Mihail Papayannakis puolesta), Hans Blokland, David Robert Bowe, John Bowis, Philip Bushill-Matthews (Martin Callananin puolesta), Dorette Corbey, Chris Davies, Avril Doyle, Anne Ferreira, Karl-Heinz Florenz, Cristina García-Orcoyen Tormo, Anne-Karin Glase (Eija-Riitta Anneli Korholan puolesta), Laura González Álvarez, Robert Goodwill, Françoise Grossetête, Jutta D. Haug (Torben Lundin puolesta), Marie Anne Isler Béguin, Hedwig Keppelhoff-Wiechert (Raffaele Costan puolesta), Hans Kronberger, Bernd Lange, Paul A.A.J.G. Lannoye (Hiltrud Breyerin puolesta), Peter Liese, Giorgio Lisi (Marialiese Flemmingin puolesta), Jules Maaten, Minerva Melpomeni Malliori, Patricia McKenna, Erik Meijer (Pernille Frahmin puolesta), Emilia Franziska Müller, Riitta Myller, Angelika Niebler (Jorge Moreira da Silvan puolesta), Ria G.H.C. Oomen-Ruijten, Marit Paulsen, Dagmar Roth-Behrendt, Guido Sacconi, Yvonne Sandberg-Fries, Giacomo Santini (Cristina Gutiérrez Cortinesin puolesta), Karin Scheele, Inger Schörling, Jonas Sjöstedt, Renate Sommer (Christa Klaußin puolesta), María Sornosa Martínez, Catherine Stihler, Peder Wachtmeister ja Phillip Whitehead.

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan lausunto on tämän mietinnön liitteenä.

Mietintö jätettiin käsiteltäväksi 3. maaliskuuta 2003.

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Euroopan parlamentin päätöslauselma: Kohti torjunta-aineiden kestävästä käytöstä teemakohtaista strategiaa (2002/2277(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon: Kohti torjunta-aineiden kestävästä käytöstä koskevaa teemakohtaista strategiaa (KOM(2002) 349 – C5-0621/2002),
- ottaa huomioon komission tiedonannon: Kohti maaperän suojelua koskevaa teemakohtaista strategiaa (KOM(2002) 179),
- ottaa huomioon kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta 15. heinäkuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/414/ETY¹,
- ottaa huomioon biosidituotteiden markkinoille saattamisesta 16. helmikuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/8²,
- ottaa huomioon neuvoston direktiivit 76/895/ETY³, 86/362/ETY⁴, 86/363/ETY⁵ ja 90/642/ETY⁶ torjunta-aineiden enimmäisjäämien määrittämisestä hedelmissä ja vihanneksissa, viljoissa ja eläimistä peräisin olevissa elintarvikkeissa,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY, annettu 23 lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista sekä direktiivissä vahvistetut veden laatua koskevat tavoitteet⁷,
- ottaa huomioon neuvoston direktiivin 98/83/EY⁸, annettu 3 päivänä marraskuuta 1998, ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta,
- ottaa huomioon neuvoston direktiivin 75/440/ETY⁹, annettu 16 päivänä kesäkuuta 1975, jäsenvaltioissa juomaveden valmistamiseen tarkoitetun pintaveden laatuvaatimuksista,
- ottaa huomioon komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle osoittaman kertomuksen, jonka nimi on: “Kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden arviointi (annettu kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta annetun neuvoston direktiivin 91/414/ETY 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti) (KOM(2001) 444),

¹ EYVL L 230, 19.8.1991, s. 1.

² EYVL L 123, 24.4.1998, s. 1–63.

³ EYVL L 340, 9.12.1976, s. 26.

⁴ EYVL L 221, 7.8.1986, s. 37.

⁵ EYVL L 221, 7.8.1986, s. 43.

⁶ EYVL L 350, 14.12.1990, s. 71.

⁷ EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1–73.

⁸ EYVL L 330, 5.12.1998, s. 32–54.

⁹ EYVL L 194, 25.7.1975, s. 26–31.

- ottaa huomioon 30. toukokuuta 2002 antamansa päätöslauselman¹ komission kertomuksesta kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden arvioinnista sekä komission vastauksen kyseiseen päätöslauselmaan,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston 22. heinäkuuta 2002 kuudennesta ympäristöä koskevasta toimintasuunnitelmasta antaman päätöksen 1600/2002/EY² ,
 - ottaa huomioon neuvoston ja jäsenvaltioiden hallitusten edustajien kokouksessa 1. helmikuuta 1993 annetun päätöslauselman yhteisön ympäristöä ja kestävästä kehityksestä koskevasta poliittisesta toimintaohjelmasta – Euroopan yhteisön ympäristöä ja kestävästä kehityksestä koskeva poliittinen toimintaohjelma (Viides ympäristöä koskeva yhteisön toimintaohjelma)³ ,
 - ottaa huomioon komission tiedonannon: Euroopan yhteisön ympäristöä ja kestävästä kehityksestä koskevan poliittisen toimintaohjelman ”Kohti kestävästä kehityksestä” mukainen edistymiskertomus (KOM(1995) 624),
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston 24. syyskuuta 1998 antaman päätöksen 2179/98/EY Euroopan yhteisön ympäristöä ja kestävästä kehityksestä koskevan poliittisen toimintaohjelman ”Kohti kestävästä kehityksestä” tarkastelusta⁴,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston ympäristövahinkojen estämiseen ja korjaamiseen pyrkivää ympäristövastuujärjestelmää koskevan direktiiviehdotuksen (KOM(2002) 17),
 - ottaa huomioon Euroopan komission yhteenvetoraportin nimeltä ”EU:n tulevan kasvinsuojeluaineita koskevan ympäristöpolitiikan mahdollisuudet” (1997),
 - ottaa huomioon Reinin suojelua koskevan sopimuksen ja sen, että sopimuksessa varmistettiin Reinin veden käyttö juomavesihuollossa,
 - ottaa huomioon WHO:n ja ETA:n kertomuksen ”Lasten terveys ja ympäristö: Näytön tarkastelu” (2002),
 - ottaa huomioon työjärjestyksensä 47 artiklan 2 kohdan ja 163 artiklan,
 - ottaa huomioon ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokunnan mietinnön ja maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan lausunnon (A5-0061/2002),
- A. ottaa huomioon, että laaja yksimielisyys vallitsee siitä, että nykyinen lainsäädäntö ei takaa torjunta-aineiden kestävästä käytöstä, minkä vuoksi se on tarpeen toteuttaa nimenomaan tämän päämäärän saavuttamiseen tarkoitettulla kattavalla yhteisön strategialla,

¹ P5_TA(2002)0276.

² EYVL L 242 , 10.9.2002, s. 1–15.

³ EYVL C 138, 17.5.1993, s. 5.

⁴ EYVL L 275, 10.10.1998, s. 1–13.

- B. ottaa huomioon, että entistä enemmän torjunta-ainejäämiä esiintyy kaikkialla ympäristössä: elintarvikenäytteistä noin 40 prosenttia sisältää jäämiä ja 15 prosenttia useita eri jäämiä,
- C. katsoo, että Euroopan pohjavesien, jotka muodostavat 65 prosentin osuuden eurooppalaisten raakajuomavedestä, torjunta-aineista johtuva saastuminen on erityinen huolenaihe,
- D. ottaa huomioon säännöllisesti esiintyvät juomaveden torjunta-ainejäämiä koskevan normin 0,1 µg/l ylitykset pohja- ja pintavedessä, mistä aiheutuu huomattavia puhdistuskustannuksia,
- E. ottaa huomioon, että torjunta-aineet vähentävät biologista monimuotoisuutta, ja luvallisten torjunta-aineiden mahdollisia terveysvaikutuksia ovat immunologiset vaikutukset, hormonitoiminnan häiriöt, neurotoksiset häiriöt ja erilaiset syöväät,
- F. ottaa huomioon, että sikiöt ja lapset ovat herkempiä ja altistuvat enemmän torjunta-aineille kuin aikuiset, joten nykyiset arviointimenetelmät ja torjunta-ainejäämien enimmäismäärät ovat luultavasti riittämättömiä tämän herkän ryhmän turvallisuuden varmistamiseksi,
- G. ottaa huomioon, että torjunta-aineiden käyttö EU:n alueella on yleisesti lisääntynyt vuodesta 1996 lähtien,
- H. ottaa huomioon, että torjunta-aineiden käytön ja niistä riippuvuuden vähentäminen on tarpeen myös tuholaisien vastustuskykyyn, toissijaisiin tuholaisongelmiin ja viljelymaan köyhtymiseen liittyvien ongelmien minimoimiseksi,
- I. ottaa huomioon, että vaihtoehtoisten torjuntamenetelmien käyttö ja maanviljelijöiden torjunta-aineriippuvuuden vähentäminen, luonnonmukainen viljely mukaan lukien, on osoittautunut taloudellisesti kannattavaksi ja maanviljelyn kannalta kestäväksi ja että ne olisivat vieläkin taloudellisempia ja kannattavampia, jos torjunta-aineiden ulkoiset kustannukset otettaisiin huomioon hinnoissa, esimerkiksi maksujen muodossa,
- J. ottaa huomioon, että torjunta-aineiden kestävää käyttöä ei todennäköisesti saavuteta ainoastaan jäsenvaltioita kannustamalla, ja on tarpeen luoda tasainen Euroopan laajuinen toimintakenttä kaikille maanviljelijöille ja tasa-arvoinen terveyden, ympäristönsuojelun ja elintarvikkeiden turvallisuuden taso; siksi EU:n tulisi määritellä kattavat pakolliset vaatimukset; katsoo, että sen yleisen periaatteen mukaisesti, että Euroopan unionin lainsäädäntö ei saisi heikentää voimassa olevaa ympäristönsuojelulainsäädäntöä ja ottaen tässä tapauksessa huomioon mitä moninaisemmat maatalouteen vaikuttavat ilmasto-olosuhteet, sato- ja maaperätekiijät sekä muut tekijät, kyseiset pakolliset vaatimukset olisi annettava miniminormien muodossa eivätkä ne saisi missään tapauksessa johtaa tiettyjen torjunta-aineiden sallittujen käyttötasojen korottamiseen,
- K. ottaa huomioon, että eräät jäsenvaltiot ovat vähentäneet merkittävästi käyttämiensä torjunta-aineiden määrää sekä niiden käyttöön liittyviä riskejä; ottaa huomioon, että jäsenvaltioiden välillä on tässä suhteessa vielä eroja, mikä johtaa eri jäsenvaltioiden

maanviljelijöiden toimintaedellytysten epäyhdenmukaisuuteen ja kilpailun vääristymiseen,

- L. katsoo, että tietojen parantaminen yksittäisistä torjunta-aineiden käyttäjistä on käyttäytymisen muuttamisen ennakkoehto ja että sen vuoksi koulutuksen ja tiedon jakamisen tulisi olla teemakohtaisen strategian avaintekijöitä ja että maanviljelijöiden ja toimijoiden kouluttamista varten tarvitaan yhtenäinen kehys tai yhtenäiset suuntaviivat,
1. pitää myönteisenä myöhästynyttä tiedonantoa mutta pahoittelee kunnianhimon puutetta, ehdotettujen oikeudellisesti sitovien toimien vähäisyyttä ja taloudellisten välineiden puutetta sekä soveltamisen ja täytäntöönpanon pitkäkköä aikataulua;
 2. toistaa 30. toukokuuta 2002 antamassaan päätöslauselmassa esittämänsä kehotuksen uudistaa torjunta-ainelainsäädäntöä torjunta-aineisiin liittyvien riskien vähentämiseksi sekä korostaa kiireellisten ja pakollisten torjunta-aineiden käytön vähentämiseen tähtäävien lisätoimenpiteiden tarvetta ja pyytää komissiota nopeuttamaan sitovien ja tehokkaiden toimenpiteiden kehittämistä ja määrittämään jokaiselle jäsenvaltiolle selvät tavoitteet ja aikataulut, joihin sisältyy yleinen ja ohjeellinen määrällinen tavoite käytön vähentämisestä 50 prosentilla 10 vuoden kuluessa käyttöindikaattorien, kuten käytön yleinen taajuus, avulla mitattuna;
 3. vaatii komissiota laajentamaan teemakohtaisen strategian soveltamisalaa koskemaan muussa kuin maataloudessa käytettyjä kasvinsuojeluaineita ja kaikkia käyttäjäryhmiä, kuten teollisuutta, paikallisviranomaisia ja kotitalouksia, sekä biosideja, pitäen kuitenkin kiinni temaattisen strategian hyväksymiselle asetetusta määräajasta;
 4. korostaa pakollisten kansallisten käytön ja riskien vähentämisohjelmien tarpeellisuutta, mukaan lukien määrälliset vähentämistavoitteet, jotka saavutetaan yhdistämällä sekä pakollisia että vapaaehtoisia toimia; näiden ohjelmien tulisi sisältää muun muassa seuraavat elementit:
 - nykyisen torjunta-aineiden käyttötilanteen ja vaikutusten sekä eri vähentämisennusteiden toteutumisen vaikutusten arviointi, mukaan lukien näiden ennusteiden kustannus-hyöty-analyysit, joihin sisältyy ulkoisten kulujen arviointi tieteellisesti,
 - kansalliset ja alueelliset toimintasuunnitelmat, joilla pyritään vähentämään torjunta-aineiden käyttöä, riskejä ja niistä riippuvuutta, mukaan lukien ympäristöä, vettä, juomavettä ja elintarviketurvallisuutta koskeviin direktiiveihin sisältyviin normeihin perustuvat määrälliset ja laadulliset tavoitteet, kaikissa käyttäjäryhmissä, kuten maataloudessa, teollisuudessa, paikallisilla viranomaistahoilla, julkisten palveluiden alalla ja kotitalouksissa,
 - tietoisuuden lisäämistoimenpiteet, mukaan lukien tiedotuskampanjat, neuvontapalvelut, kehitystyö, kaikkien ammattikäyttäjien, neuvojen ja myyjien pakollinen perus- ja jatkuva täydennyskoulutus ja sertifiointi, painottaen erityisesti vähän torjunta-aineita käyttäviä tuholaistorjuntajärjestelmiä ja kemikaalittomia vaihtoehtoja, sekä yksityisille ostajille annettava erityistiedotus,

- riippumattomien asiantuntijoiden suorittama integroidun viljelyn (ICM) standardien määrittely jokaiselle tärkeälle viljelykasville ja laajennettu taloudellinen tuki eri biologisten vaihtoehtojen, kasvien luontaisen vastustuskyvyn sekä torjunta-aineiden käytön vähimmäistämisen mahdollistavien maanviljelymenetelmien kehittämiseen; kyseisten toimien on käsitettävä riskien välttämiseen tähtäävän teknologian sekä riskien arvioinnin,
 - pakolliset teknisiin välineisiin, valmistukseen, varastointiin ja soveltamiseen liittyvät vaatimukset sekä toimet, joilla tarkkaillaan näitä vaatimuksia ja niiden noudattamista,
 - sellaisten tuholaisille herkkien vyöhykkeiden nimeäminen, joilla käyttö on kiellettyä tai tiukasti rajoitettua, kuten juomaveden keräily- ja ottoalueet ja alueet, jotka ovat suojattuja elinympäristö- ja lintudirektiivien nojalla,
 - pakollinen ja säännöllinen ympäristön torjunta-ainepitoisuuksien ja elintarvikkeiden jäämien tarkkailu yhdenmukaisella menetelmällä,
 - taloudelliset välineet, kuten torjunta-aineista perittävät julkiset maksut;
 - jäsenvaltioiden säännöllisesti laatimat väliraportit vähennysohjelmien täytäntöönpanosta;
5. katsoo, että kansallisten toimintaohjelmien tulisi sisältää myös seuraavat elementit:
 - maan kemiallista puhdistamista koskeva lupamenettely,
 - ruiskutuslaitteiden käyttö ja hyväksyminen,
 - kasvinsuojelulisenssit,
 - herkkien lajien osalta toimet kulkeumien vähentämiseksi,
 - ennaltaehkäisevät toimet sairauksien torjumiseksi;
 6. kehottaa komissiota ehdottamaan oikeudellisesti sitovaa EU:n laajuista torjunta-ainetodistusta, jossa tuottaja ilmoittaa kunkin tuotteen kaikki niin tuotannossa kuin varastoinnissakin käytetyt torjunta-aineet asianmukaisten elintarviketarkastusten mahdollistamiseksi; katsoo, että väärin tai puutteellisten tietojen antamisen varalle on säädettävä seuraamuksista;
 7. tukee täysin suositusta, joka koskee lentolevityskieltoa ja mahdollisuutta nimetä torjunta-aineettomia vyöhykkeitä mutta vaatii komissiota ehdottamaan myös käytön kieltämistä juomavedenoton kaltaisilla erityisillä suoja-alueilla ja kieltämään torjunta-aineiden käytön kouluissa, leikkikentillä ja puistoissa lasten suojelemiseksi sekä asuinalueiden läheisyydessä; kehottaa komissiota antamaan kyseiset ehdotukset ennen vuoden 2003 loppua;
 8. pyytää komissiota vahvistamaan kaikkia pintavesistöjä koskevan pakollisten suojavyöhykkeiden järjestelmän EU-tasolla ja asettamaan kolmen metrin pakollisen vähimmäisturvaetäisyyden; katsoo, että suojavyöhykkeitä olisi tarkistettava alueellisella tasolla, jotta voidaan ottaa huomioon alueelliset erityispiirteet ja mahdolliset riskit;
 9. vaatii jäsenvaltioilta entistä parempaa ympäristön, elintarvikkeet mukaan lukien, torjunta-ainepitoisuuksien tarkkailua yhteisön suuntaviivoja noudattaen, pyytää niitä lähentämään

järjestelmiä, joilla tiedotetaan torjunta-aineiden aiheuttamista pilaantumistapauksista, ja korostaa tarvetta jatkaa ympäristövaikutusten ja torjunta-aineiden käytön terveysvaikutusten tutkimusta;

10. vaatii komissiota perustamaan EU:n laajuisia tietokantoja, jotka sisältäisivät kaikki kansalliset tarkkailutiedot ja kaikki käytettävissä olevat ei-kemialliset vaihtoehdot; katsoo, että näiden tietokantojen tulisi olla yleisesti käytettävissä, ja tietoa tulisi levittää aktiivisesti;
11. vaatii komissiota laajentamaan erityisesti vaihtoehtoisten tuholaistorjuntamenetelmien ja -järjestelmien kehittämiseen pyrkivän tutkimus- ja edistystoiminnan taloudellista tukemista;
12. panee merkille, että on olemassa erilaisia indikaattoreita, kuten myyntimäärät, käyttömäärät, käyttötavat, jäämät elintarvikkeissa ja ympäristössä, luonnonmukaisen maanviljelyn osuus ja ICM:ää käyttävien maanviljelijöiden osuus, joita yhdistelemällä on mahdollista mitata saavutettua edistystä ja kehottaa komissiota käyttämään kyseisiä indikaattoreita samalla kun se jatkaa sovitujen ympäristökuormituksen indikaattorien kehittämistä;
13. korostaa tarvetta kerätä yhdenmukaisella tavalla niin myynti- ja käyttötietoja kaikista käyttäjryhmistä kuin tuonti- ja vientitietojakin ja tuoda kaikki nämä tiedot julkisesti saataville tehoaineen mukaan;
14. kehottaa komissiota ehdottamaan kuluttajien tiedonsaantioikeuden vahvistamista, esimerkiksi ottamalla käyttöön järjestelmä valintamyymälöiden ja muiden vähittäismyyntipisteiden tuoretuotteita koskevien jäämämittausten tulosten julkistamiseksi säännöllisesti ja antamalla kuluttajille oikeus esittää elintarvikkeiden tuottajille ja jakelijoille kysymyksiä elintarvikkeiden koostumuksesta ja tuotantotavoista;
15. korostaa tarvetta ottaa käyttöön käsite tuottajan tai maahantuojan vastuusta kaikkien torjunta-ainepakkausten ja vanhentuneiden torjunta-aineiden sekä takaisin kerättyjen torjunta-ainetuotteiden kierrätyksestä ja turvallisesta hävittämisestä pakollisen palautushyvitysjärjestelmän avulla;
16. pyytää komissiota kiinnittämään huomiota täyttämistä ja puhdistamisesta johtuviin erityisongelmiin, jotka ovat päästöjen merkittäviä hajakuormituslähteitä, sekä ehdottamaan toimenpiteitä jäljelle jääneiden kasvisuojeluaineiden keräämiseksi ja käsittelemiseksi; pyytää kiinnittämään erityistä huomiota kasvinsuojeluaineiden käyttöön tavaroiden kuljetukseen tarkoitetuissa säiliöissä sekä niihin terveys- ja turvallisuusriskeihin, jotka kohdistuvat kyseisiä säiliöitä käsittelevien tai niiden läheisyydessä oleskeleviin henkilöihin;
17. kehottaa komissiota kehittämään suuntaviivoja, joiden mukaisesti kasvinsuojeluaineiden käyttäjiä koulutetaan ja opastetaan käyttöön liittyvien vaarojen vähentämisessä ottaen huomioon eroavaisuudet Euroopan eri alueiden välillä;
18. painottaa, että koulutusta ja ammatillista koulutusta koskevien ohjelmien tulisi keskittyä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuviin riskeihin, vaihtoehtoisiin menetelmiin ja

lopulta turvalliseen ja mahdollisimman vähäiseen käyttöön;

19. kiinnittää erityistä huomiota siihen, että on erittäin tärkeää – myös kestävän käytön ja riskien vähentämisen näkökulmasta – tehdä nopeasti eurooppalainen arviointi kasvinsuojeluaineiden tehoaineista; korostaa erityisesti, että uudelleentarkastelu on tehtävä lyhyessä ajassa ja että sitä varten on oltava käytettävissä riittävästi henkilöstöä ja välineitä;
20. korostaa uudelleen tarvetta sisällyttää direktiivin 91/414 muutokseen korvausperiaate, ennaltavarausperiaate ja vertaileva arviointi (kemikaalittomat vaihtoehdot mukaan lukien) mutta huomauttaa, että tämän periaatteen tulisi olla myös kansallisen toiminnan perustana;
21. kehottaa komissiota koordinoimaan temaattisen strategian laatimista ja direktiivin 91/414 tarkistamista koskevaa sisäistä työtä ja katsoo, että tämä tarkoittaa erityisesti tarvetta poistaa direktiivistä 91/414 ne esteet, jotka tällä hetkellä vaikeuttavat jäsenvaltioiden mahdollisuuksia soveltaa kieltoja tai rajoituksia tiettyjen kasvinsuojeluaineiden käytölle ja siten päästä kemiallisten aineiden kestävään käyttöön ja niihin kohdistuvan riippuvuuden vähentämiseen elintarviketuotannossa; katsoo, että laadittavana olevaan ehdotukseen direktiivin muuttamiseksi on sisällytettävä kyseisenlaisia rajoituksia koskevia suoria toimia;
22. kehottaa komissiota kehittämään uuden torjunta-ainepolitiikan, joka on EU:n tulevan kemikaalipolitiikan relevanttien näkökohtien mukainen ja joka perustuu neuvoston kesäkuussa 2001 antamissa päätelmissä hyväksytyihin periaatteisiin; katsoo, että kyseisessä politiikassa on keskityttävä erityisesti karsinogeenisiin, mutageenisiin tai lisääntymiselle vaarallisiin aineisiin sekä aineisiin, jotka ovat hitaasti hajoavia, eläviin kudoksiin kertyviä ja myrkyllisiä tai jotka herättävät muusta syystä vakavaa huolta, erityisesti hormonaalisiin haitta-aineisiin sekä erittäin hitaasti hajoaviin ja erittäin voimakkaasti eläviin kudoksiin kertyviin aineisiin; on sitä mieltä, että näitä aineita ei periaatteessa pidä käyttää kasvinsuojelutuotteissa; huomauttaa, että asetukseen N:o 92/2455/ETY tehtävien muutosten ja tämän direktiivin välinen johdonmukaisuus on myös pidettävä mielessä;
23. kehottaa komissiota ottamaan käyttöön toimenpiteitä taloudellisten esteiden poistamiseksi biologisten kontrolliaineiden ja luonnonmukaisten tuotteiden kaltaisten uusien ja vaihtoehtoisten tuotteiden hyväksymisen ja rekisteröimisen tieltä turvallisuudesta tinkimättä;
24. korostaa, että biologiset torjuntakeinot ja hyvät maatalouskäytännöt (etenkin viljelykierto, kitkentä ja torjunta-aineiden niukempi annostelu) olisi aina kun mahdollista asetettava torjunta-aineiden järjestelmällisen käytön edelle ja että vaaralliseksi todistetut aineet olisi korvattava vaikutuksiltaan kohdennettummilla, jäämiltään pienemmillä ja luonnossa paremmin hajoavilla aineilla;
25. katsoo, että integroitu tuholaistorjunta on torjunta-aineiden kestävän käytön ehdoton edellytys ja että tämän vuoksi on kiinnitettävä huomiota:
 - varmistamiseen sertifiointin ja kasvinsuojeluketjun sulkemisen avulla,
 - kasvinsuojelutietämyksen parantamiseen,

- innovoinnin tehostamiseen niin maan- ja puutarhaviljelyn järjestelmien kuin niissä käytettyjen keinojenkin osalta;
26. vaatii komissiota asettamaan konkreettisia ja pakollisia tavoitteita ja aikatauluja integroidulle viljelylle (ICM) ja kestäväälle luonnonmukaiselle maanviljelylle, niin että integroitu tuholaistorjunta (IPM) olisi pakollista kaikille julkisille viranomaisille; panee kuitenkin merkille, että asianosaiset eivät vielä ole päässeet yhteisymmärrykseen käsitteiden 'integroitu viljely' (ICM) ja 'integroitu tuholaistorjunta' (IPM) merkityksestä ja vaatii, että komissio antaa niitä koskevat selkeät määritelmät ja vähimmäisvaatimukset; kehottaa komissiota asettamaan määräajat ICM:n pakolliselle soveltamiselle kaikilla viljelysmailla, jotka eivät vielä kuulu luonnonmukaisen maanviljelyn piiriin; pyytää jäsenvaltioita vahvistamaan kunkin viljelykasvin IPM/ICM:ää koskevat vähimmäistoimenpiteet;
 27. kehottaa komissiota ehdottamaan ICM/IPM:ää yhteiseksi perusvaatimukseksi kunkin torjunta-aineen hyväksymiselle;
 28. vaatii jäsenvaltioita noudattamaan täysin asetuksen 1259/1999 säännöksiä ja vaatii, että taloudellisia kannustimia vähän torjunta-aineita käyttävään ja luonnonmukaiseen maanviljelyyn siirtymiseksi tulisi lisätä;
 29. pyytää komissiota uudistamaan yhteistä maatalouspolitiikkaa, niin että se olisi yhdenmukainen kestävän torjunta-aineiden käytön tavoitteen kanssa, ja pyytää, että integroidusta viljelystä (ICM) tehtäisiin tulevaisuudessa tukien edellytys;
 30. painottaa ennaltavarautumisen periaatteen tärkeyttä suhteessa geneettisesti muunneltuihin organismeihin maataloudessa ja huomauttaa, että geneettisesti muunneltuja organismeja ei ole todistettu kestäväksi vaihtoehdoksi, kun otetaan huomioon muun muassa torjunta-aineiden kulutuksen mahdollinen lisääntyminen, GMO:ien vaikutukset biodiversiteettiin, vastustuskykyisten geenien leviäminen ja se, että luonnonmukaista viljelystä ei voida harjoittaa GMO-viljelmien läheisyydessä;
 31. vaatii komissiota kehittämään sääntelyjärjestelmän torjunta-aineista perittäville veroille ja/tai maksuille; katsoo, että näin saatavat varat tulisi käyttää integroituun tuholaistorjuntaan (IPM), integroituun viljelyyn (ICM) ja ekologisesti kestävään luonnonmukaiseen maanviljelyyn siirtymisen tukemiseen, koulutukseen, tiedotukseen ja tutkimuksen rahoittamiseen;
 32. pitää myönteisenä sellaisten säännösten ehdotettua käytöstä poistamista, joiden nojalla jäsenvaltiot voivat periä torjunta-aineista alhaisemman arvonlisäveron;
 33. pyytää komissiota kehittämään EU:n laajuisen rahaston, jonka rahoittamiseen osallistuisivat sekä jäsenvaltiot että teollisuus vanhentuneiden torjunta-ainetarastojen turvallisen hävittämisen varmistamiseksi hakijamaissa; pyytää komissiota johtamaan maailmanlaajuisia toimia ja ottamaan käyttöön tuottajavastuujärjestelmän tulevien varastojen ehkäisemiseksi;
 34. painottaa, että kehityksessä olisi keskityttävä kolmansien valtioiden torjunta-aineiden käytön vähentämistä, luonnonmukaista viljelystä, ICM:ää ja IPM:ää tukevien valmiuksien

PERUSTELUT

1. Johdanto

Viidennessä ympäristöä koskevassa toimintaohjelmassa (1993–2000) asetettiin tavoitteeksi saavuttaa ”merkittävä vähennys torjunta-aineiden käytössä ennen vuotta 2000”. Myöhemmin vuosina 1994–1998 tehtiin kahdeksan tutkimusta, joiden tuloksena pääteltiin, että olisi pikaisesti määriteltävä kattava poliittinen viitekehys koko Euroopalle. Komissio sovelsi kolmen vuoden viiveellä tätä tiedonantoa, jonka tarkoituksena oli ottaa käyttöön neuvontamenettely, jonka pohjalta laaditaan teemakohtainen strategia torjunta-aineiden kestävästä käytöstä vuoteen 2004 mennessä. Kuudennen ympäristöä koskevan toimintaohjelman 7 artiklan mukaan teemakohtaisen strategian tärkein tavoite on pienentää torjunta-aineiden vaikutuksia ihmisten terveyteen ja ympäristöön ja yleisemmin päästä torjunta-aineiden kestäväan käyttöön sekä vähentää kaiken kaikkiaan merkittävästi riskejä ja torjunta-aineiden käyttöä säilyttäen kuitenkin tarvittava viljelykasvien suojaustaso. Pidämme tätä tiedonantoa myönteisenä, koska se sisältää useita elementtejä, jotka ovat tarpeen pyrittäessä kohti torjunta-aineiden kestäväan käyttöä, mutta pahoittelemme kunnianhimon ja laillisesti sitovien toimien puutetta sekä ehdotettua aikataulua.

2. Taustaa

Torjunta-aineet ovat toksisia kemikaaleja, joita päästetään tarkoituksella ympäristöön ei-toivottujen tuholaisten tappamiseksi tai vähentämiseksi. Niitä käytetään nykyään kaikkialla ympäristössä, ja pohjaveden saastuminen on erityisen huolestuttavaa. Torjunta-aineet ovat yksi biologisen monimuotoisuuden menettämisen syistä, ja ne ovat merkittävä tekijä lintukantojen, sammakkoeläinten, hyönteiskantojen jne. pienenemisessä. Maailman terveysjärjestö (WHO) arvioi, että torjunta-aineet aiheuttavat maailmassa vuosittain noin 3 000 000 sairastumista ja 220 000 kuolemantapausta, jotka ovat osoitusta vain aineiden akuuteista vaikutuksista. Pitkäaikaiset terveysvaikutukset vaihtelevat lisääntyneestä sairastuvuudesta, heikentyneestä kehityksestä ja lisääntymisestä (esim. heikommasta sperman laadusta) erilaisiin syöpiin, käyttäytymismuutoksiin ja masennukseen. On olemassa runsaasti tieteellistä kirjallisuutta torjunta-aineiden vaikutuksista erilaisiin eliöihin ja ihmisten terveyteen.

Nykyinen riippuvuus torjunta-aineista vallitsevana tuholaisten hallintakeinona ei selvästikään ole kestäväan maatalouden periaatteiden mukaista useista eri syistä. Ensinnäkin torjunta-aineiden pitkäaikainen käyttö tekee tuholaista vastustuskykyisiä. Toiseksi torjunta-aineet tappavat myös hyödyllisiä organismeja, joilla on merkittävä rooli tuholaisten torjunnassa, ja aiheuttavat usein toissijaisten tuholaisten äkillistä lisääntymistä. Nämä molemmat tekijät voivat edelleen lisätä torjunta-aineiden käyttöä. Lopuksi torjunta-aineet tuhoavat viljelymaan biologista monimuotoisuutta, joka on olennaista kestäväan elintarviketuotannon kannalta.

Komissio totesi tiedonannossaan, että ”yhteiskunta hyväksyy torjunta-aineisiin liittyvät riskit, koska niiden käytöstä on merkittävää taloudellista hyötyä”. Nämä taloudelliset hyödyt eivät kuitenkaan kosketa koko yhteiskuntaa toisin kuin haitat, eikä koko yhteiskunta hyväksy torjunta-aineita. Siksi vesilaitokset, kuluttaja-, ympäristö- ja jotkut maatalousjärjestöt sekä terveysalan järjestöt vetoavat käytön ja riskien vähentämisen puolesta. Kuluttajat pitävät ruokaa ”turvallisena”, koska siinä ei ole torjunta-ainejäämiä. Todellisuudessa noin

40 prosenttia elintarvikenäytteistä sisältää jäämiä.

Vuodesta 1996 lähtien torjunta-aineiden käyttö on lisääntynyt tasaisesti. EU:ssa myytiin 327 000 tonnia tehoaineita vuonna 1999. Uuden kestäväen käytön politiikan tarpeesta olemassa olevan lainsäädännöllisen viitekehyksen täydennykseksi oli sovittu yksimielisesti jo vuonna 1998 EU:n laajuisessa eturyhmien kokouksessa. Uskomme, että EU:lla ei ole varaa viivytellä enempää. On aika toimia.

3. Teemakohtaisen strategian osat

a) Aikataulu ja tavoitteet

Komissio aikoo ehdottaa teemakohtaista strategiaa vuonna 2004. Konkreettiset lakiehdotukset tehdään kaksi vuotta myöhemmin eli vuonna 2006. Ottaen huomioon EU:n toimielinten pitkäkö päätöksentekomenettely, siirtymäajat ja päätöksistä konkreettiseen toimintaan kuluva aika tätä prosessia on syytä nopeuttaa. Siksi komissiolla tulisi olla ehdotukset lainsäädännöllisesti sitoviksi toimiksi valmiina samaan aikaan teemakohtaisen strategian kanssa vuonna 2004.

Tiedonannossaan komissio ei nimenomaisesti mainitse tavoitteeksi torjunta-aineiden kokonaiskäytön vähentämistä. Tästä asiasta on tehtävä joitakin huomioita. Useat jäsenvaltiot (Ruotsi, Tanska ja Alankomaat) ovat ottaneet käyttöön kansallisia ohjelmia torjunta-aineiden käytön vähentämiseksi. Näissä maissa käytön vähentämistä pidetään yhtenä keinona riskien vähentämiseksi. Lisäksi poliittinen tavoite vähentää torjunta-aineiden käyttöä helpottaa määrällisten tavoitteiden asettamista ja edistyksen mittaamista näihin tavoitteisiin pyrittäessä. Toisaalta riskejä voidaan vähentää myös loppupään ratkaisuilla, esimerkiksi poistamalla torjunta-aineita juomavedestä. Tämä ei kuitenkaan ole sen enempää ”vaikutusten ehkäiseminen lähteellä -periaatteen” kuin ”saastuttaja maksaa -periaatteenkaan” mukaista. On myös huomattava, että käytön vähentäminen ilmoitettuna tehoaineen tilavuutena ei sekään yksin riitä, koska laimeiden torjunta-aineiden käyttö ei välttämättä ole yhtään ongelmattomampaa.

Siksi teemakohtaisella strategialla tulisi pyrkiä vähentämään torjunta-aineiden käyttöä ja niistä riippuvuutta kokonaisuutena. Lisäksi tavoitteena tulisi olla jäljelle jäävien riskien tehokas minimointi ja hallinta.

b) Soveltamisala

Komissio rajaa tiedonantonsa soveltamisalaksi kasvinsuojeluaineiden käytön maataloudessa. Muille käyttäjille ei ehdotettu mitään toimia, eikä tiedonanto myöskään koske biosidejä. Komissio arvioi, että kasvinsuojeluaineiden käyttö maatalouden ulkopuolella kattaa 2 prosenttia kokonaiskäytöstä. Tämän prosenttimäärän arvellaan olevan huomattavasti suurempi, jos käytössä olisi täydelliset tiedot paikallisista hallintoelimistä, teollisuudesta, rautatieyhtiöistä ja kotitalouksista. Vaikka eri käyttäjäryhmiin ja biosideihin olisikin ehkä sovellettava erilaisia lähestymistapoja, ne on asianmukaista sisällyttää teemakohtaisen strategian soveltamisalaan.

c) Pakolliset keinot

Komissio ehdottaa, että kaikissa jäsenvaltioissa laadittaisiin kansalliset vähentämissuunnitelmat. On ratkaisevan tärkeää tehdä näistä suunnitelmista pakollisia. Kansallisen tason toimet voisivat aiheuttaa epäreilua kilpailua, minkä vuoksi tarvitsemme tasaisen toimintakentän asettamalla EU:n laajuiset pakolliset vaatimukset mieluummin kuin vain kannustamalla jäsenvaltioita toimimaan. Ehdotuksen tulisi sisältää sekä pakollisia että vapaaehtoisia elementtejä kansallisiin/alueellisiin ohjelmiin, mutta komission terveys- ja ympäristöriskien vähentämiseen tähtäävistä ehdotuksista (pääluokka VI.1) tulisi tehdä pakollisia.

d) Käytön ja jakelun valvonta

Kaikki komission tässä yhteydessä ehdottamat toimet ovat tärkeitä, ja siksi annamme niille tukemme. Tämänhetkinen tarkkojen tietojen puute (johtuen lähinnä siitä, että monia tietoja pidetään luottamuksellisina) aiheuttaa vakavia ongelmia. Vesilaitokset eivät ole ainoita, jotka luottavat tehoaineiden myyntiä ja käyttöä koskeviin tietoihin asianmukaisten käsittelymahdollisuuksien selvittämisessä; tarkkojen tietojen puute vaikeuttaa myös torjunta-aineiden epidemiologisia ja ympäristövaikutuksia koskevaa tutkimusta. Siksi on ratkaisevan tärkeää, että tehoaineita koskevat tiedot saadaan käyttöön.

Useat jäsenvaltioissa sovelletut testiohjelmat ovat osoittaneet, että levityskalusto oli odotettua puutteellisempaa, minkä vuoksi torjunta-aineita käytetään enemmän kuin on tarpeen. Siksi tarvitaan EU:n vähimmäiskriteerit levityskalustolle ja valvonnalle levityskaluston pakollisen testauksen käyttöönoton lisäksi.

e) Maanviljely

Kaikki maatalouden ympäristöohjelmiin, koulutukseen ja maanviljelijöiden valistukseen liittyvät toimet sekä asetuksen 1259/1999 ankarampi soveltaminen ovat tärkeitä, mutta niitä tulisi täydentää lisäkeinoilla. Integroidun tuholaiistorjunnan, integroidun viljelyn ja luonnonmukaisen viljelyn tulisi muodostaa EU:n strategian kulmakivi, ja on tärkeää tehdä yhteisestä maatalouspolitiikasta tulevan torjunta-ainestrategian tavoitteiden mukainen.

Suuresta osasta geneettisesti muunneltuja viljelykasveja tehdään vastustuskykyisiä rikkakasvimyrkyille. Maatalouskemikaaliyhtiöt lupasivat, että näillä geneettisesti muunnelluilla viljelykasveilla voitaisiin vähentää torjunta-aineiden käyttöä ja riskejä huomattavasti. Yhdysvalloissa tehdyt tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, että geneettisesti muunneltujen viljelykasvien käyttö ei ole vähentänyt torjunta-aineiden käyttöä. Päinvastoin joillakin tahoilla on havaittu merkittävää lisäystä. Lisäksi geneettisesti muunnellut viljelykasvit voivat aiheuttaa uusia ongelmia, esimerkiksi vastustuskykyisten geenien kehittymisen vuoksi, ja tehdä luonnonmukaisesta viljelystä mahdotonta lähialueilla. Siksi geenimuuntelutekniikkaa ei todennäköisesti voida pitää turvallisena ja kestäväenä vaihtoehtona.

Maanviljelijät kaikkialla maailmassa ovat todistaneet, että vaihtoehtoisten tuholaiistorjuntamenetelmien soveltaminen on osoittautunut taloudellisesti kannattavaksi. Siirtyminen kohti vaihtoehtoisia tuholaiistorjuntamenetelmiä vie aikaa mutta on tärkeää maaperän laadun parantamiseksi, vastustuskykyongelmien minimoimiseksi ja toissijaisten tuholaiisten äkillisten lisääntymisten vähentämiseksi. Jotta käyttäytymismallit saataisiin tehokkaasti muuttumaan, torjunta-aineiden käyttäjille tulee antaa tarvittavat tiedot asian

ymmärtämiseksi ja taitotieto sen ratkaisemiseksi. Siksi on tärkeää sekä rahoittaa tutkimusta että levittää aktiivisesti saatavana olevaa tietoa. Tässä mielessä ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia sekä vaihtoehtoisia menetelmiä koskeva valistus on ratkaisevassa asemassa. Siksi onnistumiselle ovat olennaisia kattava maatalouden tutkimus, luotettava ja riippumaton tieto riippuvuuden vähentämiskeinoista sekä maanviljelijöiden vahva osallistuminen. Runsaasti huomiota tulisi kiinnittää tautivaroitusjärjestelmien kehittämiseen, taudeille alttiiden lajikkeiden vallitsevuuden vähentämiseen, alueellisen monimuotoisuuden parantamiseen ja integroidun tuholaiistorjunnan ja viljelyn tekniikoiden sekä luonnonmukaisen viljelyn laajentamiseen. Jotta tämä olisi mahdollista, kansallisista vähentämissuunnitelmista ja taloudellisista keinoista, joiden tuotto voidaan varata viljelijöiden tukemiseen muutosvaiheessa, tulisi tehdä pakollisia EU:n tasolla.

f) Julkiset maksut

Huolimatta voimakkaista teoreettisista argumenteista, jotka puoltavat taloudellisten keinojen käyttöönottoa, ja niiden tehoa todistavasta näytöstä komissio ei ehdottanut niitä tiedonannossaan. Tähän annettut perusteet ovat puutteellisia. Vaikka meillä ei ole täydellisiä tietoja torjunta-aineiden pitkäaikaisista haittavaikutuksista ja niihin liittyvien ulkoisten kustannusten tarkasta määrästä, se ei anna meille oikeutta olla ottamatta käyttöön ohjausveroa, jonka määrä riippuisi ulkoisten kustannusten todellisesta määrästä.

Torjunta-aineiden käyttöön liittyviksi sosiaalisiksi ja ympäristöön liittyviksi kokonaiskustannuksiksi Yhdysvalloissa arvioitiin 10 vuotta sitten noin 2,5–4 miljardia dollaria vuodessa. Näiden ulkoisten kustannusten sisäistämiseksi saastuttaja maksaa -periaatteen mukaisesti julkisilla maksuilla tulisi olla ratkaiseva rooli osana laajempaa poliittista kokonaisuutta. Ne antaisivat kannustimen torjunta-aineiden käytön vähentämiseen, vaatisivat vähemmän valvontaa kuin muut toimet ja lisäisivät tuottoa, joka on tarpeen muiden sellaisten toimien rahoittamiseksi, joita jäsenvaltioiden tulee ottaa käyttöön muutosten, koulutuksen ja valistuksen taloudelliseksi tukemiseksi.

g) Ehdokasvaltiot

Vanhentuneiden torjunta-aineiden varastot ovat suuria ja muodostavat vakavan uhan ihmisten terveydelle ja ympäristölle, koska niiden kunnossapito ja valvonta on usein heikkoa. Keski- ja Itä-Euroopan maita tulisi avustaa teknisesti ja taloudellisesti kansallisten inventaarioiden tekemisessä, joissa paikallistettaisiin ja tunnistettaisiin torjunta-aineet ja käsiteltäisiin ne kullekin aineelle sopivalla tavalla. Siksi EU:n tulisi perustaa EU:n laajuinen rahasto, jonka keräämiseen osallistuisivat jäsenmaat ja teollisuus ja jolla pyrittäisiin rahoittamaan nämä torjunta-aineiden turvalliseen hävittämiseen tähtäävät ohjelmat.

Lisäksi tulee huomata, että monilla Keski- ja Itä-Euroopan maiden maaseutualueilla torjunta-aineiden käyttö on suhteellisen vähäistä. EU:n tulisi varmistaa, että yhteisen maatalouspolitiikan käyttöönotto Keski- ja Itä-Euroopan maissa ei lisää torjunta-aineiden käyttöä.

4. Päätelmät

Ei ole olemassa yhtä ainoaa poliittista välinettä tai keinoa, jolla pelkästään saavutettaisiin torjunta-aineiden kestävä käyttö tavoite. Tarvitaan Euroopan laajuista lainsäädäntöä, jossa

voitaisiin määritellä yhteiset yleisen vähentämisen tavoitteet. Näitä tulisi täydentää joukolla toimia, jotka sisällytettäisiin pakollisten kansallisten vähentämisohjelmien viitekehykseen koulutuskeinojen, taloudellisen tuen, julkisten maksujen, tutkimuksen sekä valvonnan ja tarkkailun lisäksi. Siksi komission tulisi esittää lainsäädäntöehdotuksia samanaikaisesti teemakohtaisen strategian kanssa.

23. tammikuuta 2003

MAATALOUDEN JA MAASEUDUN KEHITTÄMISEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokunnalle

kohti torjunta-aineiden kestävä käytön teemakohtaista strategiaa
(2002/2277(INI))

Valmistelija: Encarnación Redondo Jiménez

ASIAN KÄSITTELY

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta nimitti kokouksessaan 10. joulukuuta 2002 valmistelijaksi Encarnación Redondo Jiménezin.

Valiokunta käsitteli lausuntoluonnosta kokouksessaan 23. tammikuuta 2003.

Viimeksi mainitussa kokouksessa valiokunta hyväksyi seuraavat johtopäätökset äänin 25 puolesta ja 1 vastaan.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Joseph Daul (puheenjohtaja), María Rodríguez Ramos (varapuheenjohtaja), Encarnación Redondo Jiménez (valmistelija), Gordon J. Adam, Carlos Bautista Ojeda, Arlindo Cunha, Christel Fiebiger, Francesco Fiori, Christos Folias, Georges Garot, Lutz Goepel, Willi Görlach, Elisabeth Jeggle, Salvador Jové Peres, Hedwig Keppelhoff-Wiechert, Heinz Kindermann, Dimitrios Koulourianos, Wolfgang Kreissl-Dörfler (António Camposin puolesta), Vincenzo Lavarra, Xaver Mayer, Jan Mulder (Niels Buskin puolesta), Emilia Franziska Müller (Michl Ebnerin puolesta), Karl Erik Olsson, Mikko Pesälä, Isidoro Sánchez García, Giovanni Procacci ja Dominique F.C. Souchet.

LYHYET PERUSTELUT

1. Torjunta-aineiden käyttöön liittyvät vaaratekijät

Komission tiedonanto noudattaa kuudennen ympäristöalan toimintaohjelman peruslinjauksia. Sen pääasiallisena tavoitteena on kuitenkin vähentää maatalouden torjunta-aineiden käytöstä mahdollisesti aiheutuvia vaaroja, eikä siinä niinkään kiinnitetä huomiota viljelysten välttämättömään suojaamiseen haitallisilta eliöiltä.

Tätä seikkaa tarkasteltiin jo aiemmin kertomuksessa kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden arvioinnista, jossa todettiin, että on vaikeaa pitää markkinoilla riittävä määrä tuholaismyrkkyjä, mutta ei osoitettu mahdollisia toimia tilanteen korjaamiseksi.

Tämän tiedonannon lähestymistapa on samankaltainen. Tiedonannossa arvioidaan – perustelematta asiaa sen kummemmin –, että kestävä kehityksen ongelma liittyy pääasiassa torjunta-aineiden käyttöön maataloudessa. On kuitenkin luonnollista ajatella, että tiheään asutuilla alueilla on paljon tärkeämpää edistää muiden kuin maanviljelystarkoituksiin tarkoitettujen kasvinsuojeluaineiden ja yleensäkin biosidien kestävä käyttöä.

Lisäksi komission asiakirja perustuu tilastotietoihin, joita ei ole hankittu yhdenmukaisin menettelyin, joten tietoja on vaikea verrata. Komissio ei myöskään totea, että näinkin tärkeää tiedotusjärjestelmää olisi parannettava.

2. Alueellisten erojen käsittelemättä jättäminen

Tiedonanto perustuu hollantilaiseen tutkimukseen, jossa ei kuultu kaikkien jäsenvaltioiden viranomaisia. Sen tähden siinä tuodaan esiin ainoastaan tietyn tuotantojärjestelmän ympäristöongelmat, eivätkä esitetyt toimenpiteet sovi millään tavoin kaikkien Euroopan alueiden erityispiirteisiin.

3. Kasvinsuojeluaineisiin sovellettavat julkiset maksut

Komissio toteaa, että se ei aio kannustaa korottamaan kasvinsuojeluaineiden käyttömaksuja, mutta esittää kuitenkin sovellettavaksi eri tyyppisiä julkisia maksuja.

Komissio ei ota tiedonannossa kantaa huomattaviin investointeihin, joita tehoaineiden hyväksyntä edellyttää, eikä kustannuksiin, jotka aiheutuvat normien soveltamisesta kasvinsuojeluaineiden pakkausjätteisiin. Se ei myöskään ota kantaa siihen, miten kyseiset kustannukset mahdollisesti vaikuttavat kasvinsuojeluaineiden hintaan.

Kasvinsuojeluaineisiin sovellettavaa arvonlisäveroa olisi varmasti yhdenmukaistettava, mutta sitä ei pitäisi nostaa tutkimatta ennalta, miten tehoaineiden arviointikustannukset ja pakkauksista huolehtiminen vaikuttavat kasvinsuojeluaineiden hintaan.

4. Rahoitusvälineiden vaiheittainen käyttöönotto

Kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön kannustamiseksi komissio kannattaa rahoitusvälineiden, etenkin yhteisen maatalouspolitiikan mukaisten tukien, käytön rohkaisemisesta. Toimenpide olisi toteutettava vaiheittain sekä perinteisen että luonnonmukaisen maataloustuotannon yhteydessä samalla, kun otetaan käyttöön integroitu tuotanto. Muussa tapauksessa useiden tilojen asema voisi huonontua.

5. Uudet tuotantovälineet

Komissio ei tarkastele ongelmia, joita tarkistuksen seurauksena toteutuva laajalle ulottuva tehoaineiden vähentäminen aiheuttaa maataloudelle. Se ei arvioi myöskään ongelmia, joita joillekin viljelymuodoille saattaa aiheutua tuholaisten torjunta-aineannosten vähentämisestä. Tässä mielessä komission olisi annettava mahdollisuus hyväksyä sellaisia tuotantotapoja, joita Euroopan maanviljelijät eivät ole vielä käyttäneet, etenkin geneettisesti muunneltujen tuotteiden viljely, joka saattaisi edesauttaa kasvinsuojeluaineiden kestävämpää käyttöä.

6. Yhteisten suuntaviivojen puute

Komission tiedonannossa määrätään kasvinsuojeluaineiden käyttäjien koulutuksesta ja neuvonnasta sekä tuholaisten torjunnan integroidusta valvonnasta. Toimenpiteet saattavat olla lopulta hyvinkin erilaisia jäsenvaltioittain ja alueittain, jos ei hyväksytä yhteisiä suuntaviivoja seuraavilta osin:

- kasvinsuojeluaineiden käyttäjien koulutus ja neuvonta etenkin mitä tulee käytöstä aiheutuvien vaarojen vähentämiseen
- tuholaisten torjunnan johdonmukaisen valvonnan kehittäminen ja soveltaminen integroidun tuotannon yhteydessä ja ottaen huomioon Euroopan unionin maatalouden tuotantotapojen eroavaisuudet.

7. Ohjelmien seuranta

Kansallisten suunnitelmien arviointia varten on annettava asianmukaiset indikaattorit. Näiden indikaattoreiden ja niistä mahdollisesti koituvien etujen osalta komission esitys on melko sekava. Mutta on selvää, että perusindikaattorina on pidettävä käytettyä kokonaisuudesta ja että tarkempi jaottelu olisi ympäristövaikutusten kannalta parempi vaihtoehto. Lisäksi ottaen huomioon, että kestävä kehityksen edistämiseksi voidaan soveltaa erityyppisiä toimia, niiden vaikutusten arvioimiseksi on kehitettävä asianmukaisia indikaattoreita.

Komission on lisäksi annettava määräyksiä ehdotettujen toimenpiteiden tarkistamisesta tulosten perusteella, koska sen jälkeen, kun tietyn tyyppistä toimenpidettä on sovellettu useiden vuosien ajan, tilanne kaipaa uudelleen tarkastelua korjausten jälkeen.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta pyytää asiasta vastaavaa ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat osat päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. on tyytyväinen siihen, että komissio on vastannut ripeästi kuudenteen ympäristöalan toimintaohjelmaan sisältyneisiin pyyntöihin;
2. pitää välttämättömänä, että lainsäätäjä antaa puitesääntöjä, kuten tehoaineiden ja sovelluksien hyväksymistä, enimmäisjäämämääriä, pohjaveden ja veden laatua sekä työoloja koskevat säännökset; on kuitenkin huolissaan, että komission tiedonannossa puolletaan liian monia sitovia määräyksiä, jotka lisäävät byrokratiaa, aiheuttavat kohtuutonta hallinnollista taakkaa ja rajoittavat liikaa kansalaisten vapauksia;
3. kehottaa komissiota tarkastelemaan tarvetta tutkia Euroopan eri alueiden ominaispiirteitä esimerkiksi määrittelemällä vesireittien lähiympäristön alueeksi, jossa ei käytetä torjunta-aineita, ja soveltaa asianmukaisia vaihtoehtoisia toimenpiteitä kehittämällä tätä varten jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä; katsoo, että samalla olisi harkittava viljelykasvien suojelemiseen liittyvien toimien alueellista hyväksymismenettelyä, jonka mukaan tuotteen hyväksymiseen useissa jäsenvaltioissa, joissa on samankaltaiset ilmasto-olot, voidaan käyttää yhtä hyväksymismenettelyä;
4. korostaa, että tavoitteena on kaikkien kasvinsuojeluaineiden ja esimerkiksi luonnonmukaisessa viljelyssä käytettävien vaihtoehtoisten keinojen kestävä käyttö, ja kehottaa komissiota kehittämään mahdollisimman kiireesti sopivan strategian muussa kuin maataloudessa käytettyjä kasvinsuojeluaineita ja yleensä biosidejä varten;
5. panee merkille, että jotkut jo hyväksytyistä ohjelmista, kuten kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden tarkistaminen ja pakkausjätteisiin liittyvät järjestelyt, vaikuttavat kyseisten tuotteiden loppukustannuksiin, jolloin lisämaksujen esittäminen saattaisi vaikuttaa huolestuttavasti Euroopan maanviljelijöiden kilpailukykyyn; pitää myönteisenä ehdotusta torjunta-aineiden arvonlisäveroasteiden yhdenmukaistamisesta, jolla parannetaan jäsenvaltioiden maanviljelijöiden välisiä kilpailuolosuhteita;
6. vastustaa kasvinsuojeluaineiden käytöstä perittävää maksua, sillä kyseisistä tuotteista, joihin on valitettavasti usein turvauduttava, perittävät maksut eivät johda toivottuun tulokseen eli kyseisten aineiden käytöstä ympäristölle ja ihmisten ja eläinten terveydelle aiheutuvien riskien vähenemiseen;
7. vaatii käyttämään taloudellisia välineitä siten, että ne eivät muuta merkittävästi tilojen taloudellista tasapainoa ja että joka tapauksessa edistetään integroitua tuotantokäytäntöä sekä perinteisessä että luonnonmukaisessa maanviljelyssä;
8. kehottaa komissiota edistämään sellaisten tuotantomenetelmien hyväksymistä, joita Euroopan maanviljelijät eivät voi vielä noudattaa mutta joilla voitaisiin edistää kasvinsuojeluaineiden kestävä käyttöä maataloudessa, esimerkkinä lukuisat geneettisesti muunnellut tuotteet; muistuttaa tässä mielestä Euroopan parlamentin

äskettäin mietinnössään "Biotieteet ja biotekniikka – strategia Euroopalle" ilmaisemasta myönteisestä kannasta, joka koski geneettisesti muunneltujen organismien käyttökiellon kumoamista;

9. kehottaa komissiota kehittämään suuntaviivoja, joiden mukaisesti kasvinsuojeluaineiden käyttäjiä koulutetaan ja opastetaan käyttöön liittyvien vaarojen vähentämisessä ottaen huomioon eroavaisuudet Euroopan eri alueiden välillä;
10. pitää välttämättömänä antaa suuntaviivat tuholaisten yhtenäisten torjuntamenettelyjen kehittämiseksi ja soveltamiseksi integroidun tuotannon yhteydessä ottaen huomioon maatalouden tarpeet ja sisällyttäen suuntaviivat kansallisiin suunnitelmiin;
11. pitää soveliaana avoimen tiedotusjärjestelmän luomista ja sellaisten indikaattoreiden käyttöönottoa, joissa otetaan huomioon kasvinsuojeluaineiden kestävä käyttö ja joilla voitaisiin tarkastella erilaisten sovellettävien toimenpiteiden vaikutuksia;
12. kehottaa tarkastelemaan mahdollisuutta tarkistaa hyväksyttäviä toimenpiteitä yhteisötasolla ottaen huomioon vaikutukset, jotka niistä aiheutuvat yhteisön maataloustuotannon monimuotoisuuteen;
13. antaa tukensa ehdotukselle yhdistää puolivälin uudelleentarkastelussa integroitu tuholaistorjunta (IPM) sertifioituissa yrityksissä täydentäviä ehtoja koskeviin ehdotuksiin;
14. kiinnittää tässä yhteydessä erityistä huomiota siihen, että on erittäin tärkeää – myös kestävä käytön ja riskien vähentämisen näkökulmasta – tehdä nopeasti eurooppalainen arviointi kasvinsuojeluaineiden tehoaineista; korostaa erityisesti, että uudelleentarkastelu on tehtävä lyhyessä ajassa ja että sitä varten on oltava käytettävissä riittävästi henkilöstöä ja välineitä.